

UMEÅ UNIVERSITET

REGLER FÖR BETYG OCH EXAMINATION PÅ GRUND- OCH AVANCERAD NIVÅ

Typ av dokument:	<i>Regel</i>
Datum:	<i>2019-06-04</i>
Dnr:	<i>FS 1.1-2368-18</i>
Beslutad av:	<i>Rektor</i>
Giltighetstid:	<i>Från och med 2019-09-01 och tillsvidare</i>
Område:	<i>Utbildning grund- och avancerad nivå</i>
Ansvarig förvaltningsenhet:	<i>Studentcentrum</i>
Ersätter dokument:	<i>Regler för betyg och examination på grund- och avancerad nivå/FS 1.1.2-553-14 / 2016-08-15</i>

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

1. Beskrivning	1
2. Bakgrund.....	1
3. Examinator	1
4. Byte av examinator	2
5. Betyg	2
6. Omprövning av betyg.....	2
7. Rättelse av betyg	3
8. Examination.....	3
9. Obligatoriskt utbildningsmoment	3
10. Underkännande av student under pågående praktik	4
11. Prov	4
12. Resultat på prov	4
13. Prov på annan ort.....	5
14. Anpassad examinationsform	5
15. Deltagande i prov	5
16. Begränsning av provtillfällen	5
17. Omprov	6
18. Komplettering	7
19. Disciplinära åtgärder	7

UMEÅ UNIVERSITET

1. Beskrivning

Regelverket syftar till att tydliggöra och rättssäkra betygssättning och examination vid Umeå universitet. I dokumentet finns bland annat regler och rutiner för examinator, betyg, obligatoriska utbildningsmoment, anpassad examinationsform och omprov.

2. Bakgrund

Examination är både en form av myndighetsutövning och ett led i studentens lärandeprocess. För att examinationen ska upplevas rättssäker behöver regler och rutiner vara tydliga för studenter, lärare och administratörer. Övergripande bestämmelser om examination och betyg finns i högskoleförordningen kapitel 6.

Styrdokument vid Umeå universitet ska integrera de perspektiv som ska präglade universitetets verksamhet. Styrdokumentet ska också innehålla en analys av dokumentets konsekvenser i ett jämställdhetsperspektiv.

I följande regler har student-, tillgänglighets- och arbetsmiljöperspektivet integrerats. Styrdokumentet bedöms inte få några konsekvenser ur samverkans- eller hållbarhetsperspektiv. Inte heller bedöms det få konsekvenser på internationella perspektiv eller jämställdheten vid Umeå universitet.

3. Examinator

- 3.1. Examinator är en av högskolan särskild utsedd lärare för beslut om betyg.¹ För att bli utsedd till examinator för en kurs som ges av Umeå universitet måste personen ha en anställning som lärare² vid ett svenskt lärosäte.³
- 3.2. Rektors delegationsordning och respektive fakultets delegationsordningar anger vem som utser examinator.
- 3.3. Examinator ska normalt utses minst en månad före kursens start.
- 3.4. Examinator får i ett examinationsärende ta hjälp av annan, t.ex. annan lärare eller handledare vid praktik, för bedömning av studenternas prestation.
- 3.5. En examinator eller annan person som deltar i handläggningen av examinationsärendet är skyldig att agera sakligt och opartiskt. Om fråga om jäv uppkommer ska berörda själv meddela prefekten.⁴
- 3.6. Vid självständiga arbeten (examensarbete) får handledare och examinator inte vara samma person.

---

¹ 6 kap. 18 § högskoleförordningen

² Se anställningsordningen för det lärosäte läraren är anställd

³ 6 kap. 18 § högskoleförordningen

⁴ 11 § förvaltningslagen

UMEÅ UNIVERSITET

4. Byte av examinator

- 4.1. En student som utan godkänt resultat har genomgått ordinarie prov samt ett omprov för en kurs eller en del av en kurs, har vid nästa omprovstillfälle rätt att få en annan examinator utsedd, om inte särskilda skäl talar emot det.⁵
- 4.2. I de fall antalet tillfällen för praktik, verksamhetsförlagd utbildning (VFU) eller motsvarande utbildningsperioder är begränsat till två, har studenten rätt att byta examinator efter första provtillfället.
- 4.3. Om samarbetsproblem eller andra liknande särskilda skäl föreligger ska student få frågan om byte av handledare eller examinator på uppsats eller examensarbete skyndsamt prövad.
- 4.4. Av kursplanen ska framgå vart studenten ska vända sig för begäran om byte av examinator eller handledare.

5. Betyg

- 5.1. Betyg ska sättas på en genomgången kurs om universitetet inte föreskriver något annat.⁶
- 5.2. Som betyg används något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd⁷. Dispens från denna 3-gradiga betygsskala kan ges av rektor.⁸ De betygsgrader som används ska anges i kursplanen.
- 5.3. För en helt eller delvis verksamhetsförlagd kurs inom utbildning som leder till förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket eller yrkesläraryrket ska dock alltid fler än ett betygssteg användas för ett godkänt resultat. Detta gäller bara om den verksamhetsförlagda delen av kursen omfattar mer än tre högskolepoäng.⁹
- 5.4. För genomgången kurs ska betyg beslutas av en av universitetet särskilt utsedd lärare (examinator),¹⁰ se avsnitt 3.
- 5.5. Ett betygsbeslut ska dokumenteras i Ladok. I beslutet ska de som deltagit i den slutgiltiga handläggningen av betygsärendet anges, exempelvis föredragande eller andra lärare som deltagit i rättningen av prov.

6. Omprövning av betyg

- 6.1. Betyg kan inte överklagas, det vill säga prövas av någon högre instans, men en student kan alltid göra anmärkningar mot bedömningen eller begära att examinator omprövar sitt beslut.¹¹
- 6.2. Finner en examinator att ett beslut om betyg är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska examinatorn ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt och om det inte innebär att betyget sänks.¹²

---

⁵ 6 kap. 22 § högskoleförordningen

⁶ 6 kap. 18 § högskoleförordningen

⁷ Rektorsbeslut Dnr 540-1133-07

⁸ Rektorsbeslut Dnr 100-1190-11

⁹ 6 kap. 18 § högskoleförordningen

¹⁰ 6 kap. 18 § högskoleförordningen

¹¹ 12 kap. 4 § samt 2 § högskoleförordningen

¹² 6 kap. 24 § högskoleförordningen

UMEÅ UNIVERSITET

- 6.3. För att undanröja misstankar om fusk bör student som vill göra en anmärkning mot bedömningen eller begära omprövning inte hämta ut sitt prov i original. Notera att studenten inte förlorar sin rätt till omprövning av betyget även om studenten hämtat ut sitt original.¹³

7. Rättelse av betyg

- 7.1. Ett beslut om betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende, får rättas, både till fördel och till nackdel för studenten.¹⁴ Ett sådant beslut om rättelse fattas av examinator¹⁵. Rättelser som är till nackdel för student måste ske med stor försiktighet. Innan en sådan rättelse görs ska studenten ges möjlighet att yttra sig.

8. Examination

- 8.1. En examination innebär att en examinator bestämmer ett betyg utifrån den eller de former för bedömning av studenternas prestationer som anges i kursplanen.¹⁶
- 8.2. Som bedömningsunderlag till examinationen används olika former av prov, även kallat examinationsformer som t.ex. salstentamen, hemtentamen, muntlig tentamen, deltagande i obligatoriska utbildningsmoment, uppsats, gruppuppgift, PM, laboration, praktik/VFU och seminarium.
- 8.3. Vilka examinationsformer som används under kursen ska tydligt framgå av kursplanen.¹⁷
- 8.4. Examinationen ska utformas så att en individuell bedömning av studentens prestationer kan göras.
- 8.5. För regler om utlämning av provformulär, provsvar, projektrapporter, uppsatser samt publicering av resultat se regler för studieadministration på grund- och avancerad nivå.

9. Obligatoriskt utbildningsmoment

- 9.1. För att kräva obligatoriskt deltagande av student måste utbildningsmomentet vara av individuellt prövande karaktär. Av säkerhetsskäl kan demonstrationer eller motsvarande samt förberedelser för klinisk undervisning bedömas ha sådan betydelse att obligatorisk närvaro kan krävas utan att prövande moment ingår. Obligatoriska utbildningsmoment ska framgå av kursplanen.
- 9.2. En student kan begära att bli befriad från ett obligatoriskt moment. Begäran görs i förväg hos examinator. Beslut att inte bevilja student befrielse från obligatoriskt utbildningsmoment kan överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.¹⁸
- 9.3. Vid ett missat obligatoriskt moment gäller samma regler som vid omprov (se avsnitt 17).

---

¹³ Rättssäker examination, Universitetskanslersämbetet

¹⁴ 26 § förvaltningslagen

¹⁵ 6 kap. 23 § högskoleförordningen

¹⁶ 6 kap. 15 § och 18§ högskoleförordningen

¹⁷ 6 kap. 15 § högskoleförordningen samt HSV beslut reg. nr. 31-5952-09

¹⁸ 12 kap. 2 § högskoleförordningen

UMEÅ UNIVERSITET

- 9.4. I de fall ett obligatoriskt utbildningsmoment inte kan upprepas ska det istället ersättas med ett annat likvärdigt utbildningsmoment. Omfattningen av och innehållet i sådant moment ska stå i rimlig proportion till det missade obligatoriska utbildningsmomentet.

10. Underkännande av student under pågående praktik

- 10.1. Ansvarig examinator äger rätt att i samråd med berörd handledare besluta att underkänna en student under pågående praktik i de fall denne uppvisar sådana brister avseende kunskaper, färdighet eller förhållningssätt att dessa, enskilt eller i kombination, medför en påtaglig risk att studenten under praktiken kan komma att skada någon annan person fysiskt eller psykiskt. Praktiken avbryts då i förtid och studenten får betyget underkänd på den aktuella kursen. Detta innebär att ett praktiktillfälle är förbrukat. Rätten att underkänna student under pågående praktik gäller endast om så föreskrivs i kursplanen.
- 10.2. I samband med ett sådant beslut som avses i 10.1 ska en individuell utvecklingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Utvecklingsplanen ska ange vilka kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som studenten behöver tillägna sig för att få påbörja praktik på nytt samt en tidpunkt vid vilken kontroll av detta ska ske. Studenten har rätt till två sådana kontrolltillfällen per år. Totalt ska dock inte antalet kontrolltillfällen uppgå till mer än fyra, såvida inte synnerliga skäl föreligger. 10.2 gäller endast under förutsättning att antalet praktiktillfällen inte är förbrukade i enlighet med 16.1.

11. Prov

- 11.1. Ordinarie prov ska normalt förläggas måndag till fredag mellan klockan 08:00 och 17:00 under kursens gång.
- 11.2. Vid lärares sjukdom eller liknande omständigheter som kan orsaka förseningar ska institutionen hitta en annan lösning så att provet kan genomföras.
- 11.3. Om en student inte kan examineras på grund av misstag från universitetets sida har studenten rätt till ett nytt provtillfälle snarast möjligt, dock senast inom 5 arbetsdagar från ordinarie provdatum.¹⁹
- 11.4. En student har rätt att i efterhand få veta hur bedömningen har gjorts. Muntlig eller skriftlig genomgång av prov ska erbjudas efter ordinarie provtillfälle senast två veckor före omprov.
- 11.5. Prov kan ej återkallas av student oavsett om beslut om betyg fattats eller ej.²⁰

12. Resultat på prov

- 12.1. Studenter ska få besked om resultatet av prov inom 15 arbetsdagar efter provtillfället oavsett examinationsform²¹. För inlämningsuppgifter, laborationsrapporter eller liknande räknas fastställd inlämningsdag som provtillfället. Lärares sjukdom eller liknande omständigheter får inte orsaka förseningar utan institutionen ska i sådana fall hitta en annan lösning.

¹⁹ Rättssäker examination, Universitetskanslersämbetet

²⁰ JO Dnr 977-2010, 2011-11-30.

²¹ JO dnr 3980-1990

UMEÅ UNIVERSITET

13. Prov på annan ort

- 13.1. Prov genomförs normalt på den ort där kursen ges. Om särskilda skäl föreligger kan en student ha möjlighet att göra prov på annan ort. En student som önskar göra prov på annan ort ska ansöka om det hos ansvarig institution minst en månad före aktuellt provtillfälle. Förutsättningarna för prov på annan ort är att godkänd skrivningsbevakning och lokal kan anordnas till rimlig merkostnad för institutionen samt att provet kan ske samtidigt som provet genomförs på huvudorten. Elitidrottande studenter som har avtal med Umeå universitet anses ha särskilda skäl att göra prov på annan ort²².

14. Anpassad examinationsform

- 14.1. För student som har beslut om pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning ska individuella anpassningar av examinationsformer alltid övervägas utifrån studentens behov.²³ Examinationsformen anpassas inom ramen för kursplanens förväntade studieresultat.
- 14.2. Kursansvarig lärare ska, efter begäran av studenten, i samråd med examinator skyndsamt besluta om anpassad examinationsform. Beslutet ska sedan meddelas studenten.

15. Deltagande i prov

- 15.1. Under förutsättning att studenten följer universitetets regler för salstentamen²⁴ och inte överskrider eventuella begränsningar i antalet provtillfällen (se kap. 17) får en student inte nekas att delta i prov. Detta gäller även då det finns obligatoriska utbildningsmoment som ska ha fullgjorts innan momentet (modulen) eller kursen godkänns. För att godkännas krävs dock att studenten i efterhand fullgör det obligatoriska momentet eller efter ansökan befrias från det. Vid examinationsformer där tredje part involveras (exempelvis patienter) eller det annars av säkerhetsskäl är nödvändigt, kan dock krävas att relevanta undervisningsmoment är fullgjorda innan studenten tillåts delta i prov.
- 15.2. För att ett provtillfälle ska räknas som förbrukat måste studenten ha varit närvarande vid provtillfället. En students frånvaro från anmält provtillfälle får inte räknas som ett förbrukat provtillfälle. Medverkan vid prov utan att redovisa ett resultat, att "lämna blankt", räknas som ett provtillfälle.

16. Begränsning av provtillfällen

- 16.1. Begränsning av antalet provtillfällen ska ske med återhållsamhet och kunna motiveras med att en obegränsad rätt skulle leda till resursslöseri.²⁵ Om universitetet begränsar det antal tillfällen som en student får genomgå prov för att få godkänt resultat på kurs eller del av kurs, ska antalet tillfällen bestämmas till minst fem. Om godkänt resultat på en kurs eller del av kurs förutsätter att studenten genomgått praktik/VFU eller motsvarande utbildning med godkänt resultat, ska antalet praktik/VFU- eller motsvarande utbildningsperioder bestämmas till minst två²⁶.

²² Rektors beslut "Policy för kombinationen mellan elitidrott och studier" Dnr 102-329-07 samt rektorsbeslut "inrättande av idrottshögskolan" Dnr 103-2905-12

²³ Beslut om rätt till pedagogiskt stöd tas av samordnare för pedagogiskt stöd vid Studentcentrum

²⁴ Regler och riktlinjer för salstentamen Dnr FS 1.1.2-784-14

²⁵ UKÄ tillsynsbesök rapport 2014:5

²⁶ 6 kap 21 § högskoleförordningen

UMEÅ UNIVERSITET

- 16.2. Eventuella begränsningar av antalet provtillfällen ska anges i kursplanen och, i de fall reglerna gäller ett helt utbildningsprogram, även i utbildningsplanen.
- 16.3. Vid de institutioner som infört begränsning av antalet provtillfällen ska finnas rutiner för stödåtgärder för studenter som riskerar att förlora sin rätt att delta i prov på viss kurs. Rutiner ska utformas i linje med universitetsstyrelsens beslut om mål och lokala föreskrifter för studievägledning.²⁷

17. Omprov

- 17.1. Student som inte har godkänt resultat på prov, har rätt att delta i förnyat prov (så kallat omprov) på kurs där studenten någon gång har registrerats, förutsatt att eventuella begränsningar i antalet examinationstillfällen inte överskrids.
- 17.2. Student som erhållit godkänt betyg får inte genomgå förnyat prov.
- 17.3. Tidpunkt för omprov ska meddelas senast i samband med det ordinarie provet.
- 17.4. Det första omprovet ska erbjudas senast två månader efter det ordinarie provet, dock tidigast tio arbetsdagar efter det att resultatet av det ordinarie provet har meddelats. För prov som genomförs under maj och juni månad får första omprovet erbjudas inom tre månader efter ordinarie provtillfälle (se även 17.5, 17.6, 17.7).
- 17.5. Vid *speciella examinationsformer*²⁸ där de angivna tidsgränserna för det första omprovet (se 17.4) skulle leda till orimliga kostnader eller stora praktiska svårigheter för lärosätet eller tredje part är det möjligt att göra undantag från tidskravet. För att undantag ska vara tillåtet krävs att:
  - examinationsformen är tydligt motiverad utifrån kursplanens mål och inte kan ersättas av annan uppgift (se 17.7)
  - det första omprovet i normalfallet erbjuds senast nästkommande termin,
  - examinationsformen omfattar maximalt 15 högskolepoäng
- 17.6. Vid *praktik/VFU* där de ovan angivna tidsgränserna för det första omprovet (se 17.4) skulle leda till orimliga kostnader eller stora praktiska svårigheter för lärosätet eller tredje part är det möjligt att göra undantag från tidskravet. För att undantag ska vara tillåtet krävs att:
  - examinationsformen är tydligt motiverad utifrån kursplanens mål och inte kan ersättas av annan uppgift (se 17.7)
  - det första omprovet i normalfallet erbjuds senast nästkommande termin
- 17.7. I de fall prov eller praktik/VFU inte kan upprepas enligt 17.4 eller 17.5–17.6 kan det istället ersättas med annan uppgift. Omfattningen av och innehållet i sådan uppgift ska stå i rimlig proportion till det missade provet eller praktiken.
- 17.8. Minst ett andra omprov (ett så kallat uppsamlingsprov) ska erbjudas inom ett år efter det ordinarie provtillfället.
- 17.9. För att ta hänsyn till studenter med barn eller skäl som beror på olika trosuppfattningar ska ordinarie prov och omprov förläggas till olika veckodagar.

²⁷ Mål och lokala föreskrifter för studievägledning Dnr 102-437-07

²⁸ Rättssäker examination, Universitetskanslersämbetet

UMEÅ UNIVERSITET

17.10. I de fall en kursplan har upphört att gälla eller genomgått större förändringar ska riktlinjer för omprov anges genom övergångsbestämmelser i kursplanen. I övergångsbestämmelserna ska studenterna garanteras minst tre provtillfällen (inklusive ordinarie provtillfälle) enligt tidigare kursplan under en tid av maximalt två år från det att tidigare kursplan upphört att gälla eller kursen slutat erbjudas. För praktik/VFU gäller motsvarande, med begränsningen att studenterna ska garanteras minst ett provtillfälle (inklusive ordinarie provtillfälle).

18. Komplettering

- 18.1. Om sådan bestämmelse finns i kursplanen får examinatorn besluta att en student som inte har godkänt resultat på en kurs får göra en komplettering för att nå godkänt resultat. I kursplanen ska det framgå inom vilken tid och på vilka sätt kompletteringen får genomföras.²⁹
- 18.2. Om examinator beslutat att komplettering är möjlig har studenten rätt att välja att göra en komplettering eller att istället göra ett omprov vid tillfälle då sådant ges.

19. Disciplinära åtgärder

- 19.1. Disciplinära åtgärder vid prov får vidtas mot studenter som bl.a.³⁰
1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
  2. stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan.
- Grundad misstanke om sådan förseelse ska skyndsamt anmälas till rektor³¹, som ska låta utreda ärendet.
- 19.2. Rektor ska avgöra om omständigheterna är sådana att disciplinärendet ska lämnas utan vidare åtgärd, föranleda varning av rektor eller hänskjutas till disciplinnämnden för prövning.³²
- 19.3. Om disciplinnämnden finner att en student gjort sig skyldig till förseelse, beslutar nämnden om en disciplinär åtgärd, som kan vara antingen varning eller avstängning.³³

Ett beslut om avstängning innebär att studenten inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan. Beslutet ska gälla en eller flera perioder, dock sammanlagt högst sex månader. Ett beslut om avstängning får också begränsas till att gälla tillträde till vissa lokaler inom högskolan. Avstängning förläggs som regel till terminstid. Rektor underrättar Centrala studiestödsnämnden (CSN) om beslut om avstängning. En avstängning räknas som avbrott i studierna vid bedömning av rätten att få studiemedel.

---

²⁹ Rättssäker examination, Universitetskanslersämbetet

³⁰ 10 kap. 1 § högskoleförordningen

³¹ 10 kap. 9 § högskoleförordningen

³² 10 kap. 9 § högskoleförordningen

³³ 10 kap. 2 § högskoleförordningen